

N<sup>ER</sup> I 6.

W Sobotę dnia 23. Lutego  
roku 1793, w Warszawie.

# KORRESPONDENT — KRAIOWY Y ZAGRANICZNY.

## WIADOMOSCI KRAIOWE.

### N O T A.

*JW. JP. de SIEVERS Posła Wielkiego, Nadzwyczajnego,  
i Pełnomocnego Najjaśniejszej Imperatorowej całej Rosyi,  
do Najjaśniejszej Konfederacyi Generalney, z okolicz-  
ności Uniwersału gotowość do pospolitego ruszenia  
zapowiadającego.*

Niżey podpisany Poseł Wielki, Nadzwyczajny i  
Pełnomocny Najjaś: Imperatorowej całej Rosyi,  
z wielkim podziwieniem, oraz zasmuceniem czytał  
Uniwersał, który podobało się N. Konfederacyi Ge-  
neralney wydać pod dniem 11. Lutego, z zalece-  
niem Narodowi gotowość do pospolitego ruszenia  
Rzpltey. Niewchodząc w rozbiór przyczyn, i jakie  
mogły przywieść N. Konfederacyą do przedsięwzię-  
cia tego kroku ostatecznego, bez zaciągnięcia wprzód  
rady niżey podpisanego, iako Ministra dworu przy-  
iaznego i sprzymierzonego, od którego, podług przy-  
znania sameyże Konfederacyi Generalney, Polszcze  
swego uszczęśliwienia i swey spokojności spodzie-  
wać się należy; zapał, który powodował N. Kon-  
federacyą w determinacyi takowej, powinien się być  
zwolnić samą uwagą na wzburzenia i zamieszki nie-  
uchronne, iakieby koniecznie sprawiło mocne zachę-  
cenie poprzedzające cztery artykuły tegoż Uniwersa-  
łu. Drugi artykuł mianowicie nakazuje przy zape-  
wnieniach wdzięczności na przyszłość, wybór i no-  
minacyą Regimentarzów i Rotmistrzów po Ziemiach,  
Powiatach i Parafiach. I iakżeby to mogło być u-  
skuteczniwym bez zgromadzeń licznych, burzliwych  
a często nawet z obrębów przyzwoitości wykracza-  
jących, iak smutne doświadczenie wielorakie tego dało

przykłady? Regimentarze nominowani łączyliby się z Rotmistrzami, którzy w dożekiwaniu rozkazu zgromadzenia się powszechnego, podług artykułu czwartego, rozpoczynawszy werbunki, exerceunki i ewolucye wojenne, uczyniliby zalecenia w trzecim artykule zawarte względem spokojności publiczney, zupełnie próżnemi, i niebezpiecznemi nawet dla tey spokojności, tak potrzebney istotnemu dobru Rzeczypospolitey.

Niżej podpisany Poseł Wielki, nie może zamilczyć swej niespokojności z powodu zapewnionej *indirecte* przez N. Konfederacyą Generalną amnestyi powszechney tym osobom, które podług własnego iey zdania, pracowały około obalenia Rzplitey, i sprowadziły na nią te wszystkie klęski, na które się tak słusznie żali; ci emigranci, którzy przez swe intrygi stanąwszy przed Konwencyą Narodową w *Parryżu*, w mowach bezwstydných i fałszywych ważyli się ogłosić partyzantami tych okropnych maxym, które upodlaią Naród Francuzki w oczach świata niemi obrażonego; ci emigranci, którzy śmieli zapewniać, iż większa część Narodu Polskiego iednegoż z niemi jest zdania, mogliżby kiedykolwiek powrócić na łono Ojczyzny, nieprzynosząc nowey podnie-ty niezgodzie, i bez sprowadzenia klęsk nowych?

Niżej podpisany Poseł wielki, nieczekaąc dalszych w tey mierze rozkazow swej Monarchini, mnie-  
ma dopełniać swej powinności w uskutecznieniu tych, iakie mu w czasie iego nominacyi wyraźnie były dane, czuwania razem z N. Konfederacyą, tudzież z JPP. Generalami kommanderującemi wojska N. Imperatorowy, nad utrzymaniem iak najzupełniejszey w Polsce spokojności, i oddalenia wszystkiego, cohy ją zmieszać mogło; żądając u N. Konfederacyi, iżby przez wzgląd na przyczyny wzwyż wyszczególnione, chciała ogłosić w miejscach, gdzieby Uniwersał do pospolitego ruszenia już został publikowanym, że dla uniknienia wszelkiego zamiesz-  
-

nia, nie jest tey wolą, żeby iakiekolwiek zgromadzenia miały miejsce, lecz aby każdy dobry Rzeczypospolitey obywatel spokojnie się zachowywał do czasu wezwania od Narodu, iakiegoby okoliczności wskazać mogły potrzebę.

Nadto niżej podpisany nie może zataić przed N. Konfederacją Generalną, iż końcem utrzymania zupełney spokojności w kraiach N. Rzptey kommandanci woysk N. Imperatorowy na zimowych teraz kwaterach będących wszędzie mają bardzo wyraźne rozkazy rozpraszania wszelkich zgromadzeń, i przeskadzania wszelkim zbieraniom się osób, a nawet woyska, z którychby mogły wyniknąć zamieszki i dopuszczenie się przez zapal niewczesny kroków nieprzyjacielskich, tym więcey, że tenże niżej podpisany Poseł Wielki Nadzwyczajny i Pełnomocny świeżo odebrał rozkazy przełożenia N. Konfederacji, iżby postęпки swoje w okolicznościach tak delikatnych roztropnością mierzyła, i pilnie chroniła się wszelkich porywczych kroków, któreby prowokować mogły potęgę ogromnego Mocarstwa. — W Warszawie dnia 17. Febr: 1793. R.

(podpis) *de Sievers.*

*Tłumaczenie Biletu JP. de SIEVERS Posła Wielkiego, Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Rosyjskiego do JW.*

*MALACHOWSKIEGO Kanclerza W. Kor: pod dniem 18.*

*Febr: 1793. pisanego.*

Przeffawszy dnia dzisiejszego kurjerem Notę do Konfederacyi Generalney, z okoliczności Uniwersału przez nią wydanego, względem amnestyi i pospolitego ruszenia, sędzę moim obowiązkiem komunikować JW. WMPanu Dobr: kopią teyże Noty, w przeświadczeniu, iż obiekt oneyże approbować będziesz, i zechcesz iey tu użyć, w celu zapobieżenia publikacyi i druku rzeczzonego Uniwersału, oia

wstrzymania komunikacyi onegoż Ministrom Zagranicznym tu rezydującym.

*Mam honor zostawać &c.*

(podpis) DE SIEVERS.

*Nota JW. Malachowskiego Kanclersza W. Koronnego JW. Kickiemu Koniuszemu W. Kor. Marszałkowi Konfederacyi Ziemi Warszawskiej podana.*

Niżey podpisany mając sobie komunikowaną od JW. JP. de Sievers Posała Wielkiego, Extraordynaryjnego i Pełnomocnego Najas: Imperatorowy całej Rossyi kopią Noty przez niego przesłanej do Naj: Konfederacyi, w okoliczności wydanego Uniwersału, z zaleceniem gotowości do pośpolitego ruszenia: wychytawszy w bilecie JW. JP. Posała, przy tej okazji odebranych powody takowej komunikacyi, zna być obowiązkiem swoim, przesłać obydwie te pisma JW. JP. Kickiemu Koniuszemu W. Kor. Marszałkowi Konfederacyi Warszawskiej, i ma honor ie tu przyłączyć w tłumaczeniu polskim. — w Warszawie dnia 20. Lutego 1793.

(podpis) MALACHOWSKI.

*Z Warszawy dnia 23. Lutego.* W tych dniach czytany był na sessyi sądow Alfefforskich Koronnych Dekret w sprawie sukcesorow ś p. Jozefa Humieckiego Starosty Dobrzyńskiego z iedney, a Mieszczanami i żydami niektórymi miasta J. K. Mei Dobrzyńia z drugiej strony.

Dekretem tym sukcesorowie tegoż ś p. Jozefa Humieckiego zastępując już kary zasłużone osobiste niegdyś brata; za przybycie do Dobrzyńia, w porze ledwie uczyniającego się dnia z ludźmi kilkunastu zbrojno przybraniemi, a stąd dania przyczyny do rozruchow, są ukarani kwotą dwóch tysięcy grzywien na rzecz Miasta. Ze zaś Mieszczan kilku uwiedzeni zemstą i zuchwałościem osobę niegdyś JW. Humieckiego bić, włóczyć, łżyć, i przez dni trzy, oraz Siostrzeńca iego JP. Czachowskiego i Jze-

ściu ludzi pod wartą trzymać ważyło się. Przeto ci są ukarani, iedni na cztery, drudzy na sześcio-niedzielną w łańcuskach w taczkach robotę. Zaś kowal Siegwierski, który pierwszy palką brzoziową tegoż ś. p. Józefa Humieckiego sromotnie uderzył, do upadku na ziemię zniwolił, na dwanaście niedziel do roboty w łańcuskach jest skazany. Po której ciągiem odbytey, z miasta wygnany być ma, z tym dodatkiem: gdyby miał kiedy się wracać do tegoż Miasta, drugiey tyleż podlegać będzie karze. — Ze zaś pod czas tegoż tumultu zuchwali ciż mieszczankowie, ważyli się strzelca ś. p. niegdyś Humieckiego z kościoła Franciszkańskiego wywłóczyć, i tamże go bić aż do serwawienia; Za te przestępstwo Miasto kosztem swoim uprzedzając termin odbierania summy od sukcesorów ś. p. Józefa Humieckiego Starosty Dobrzyńskiego, ma wymurować kazać w rogu cmentarza Franciszkańskiego kolumnę na łokci sześć wysoką; w tę kolumnę z kamienia ciosowego tablica wmurowana będzie, i na tej tablicy dla wieczystey pamięci, wypisane będą Imiona i Przechwiska tych, którzy za te zbrodnicze w dniu 24. Mca Stycznia R 1792. w Dobrzynie występki popełnione, są pokarani. — Żydzi zaś dway, którzy ważyli się na gwałt dzwonić w dzwony dzwonnicy Franciszkańskiej, i tym sposobem pospółstwo gromadzić, na chłostę rózgami powtórzoną są skarani, i na wyliczenie grzywien stu na fabrykę tegoż Kościoła Franciszkańskiego. Drudzy zaś żydzi, którzy pochwalali te występki są ukarani, iedni na wygnanie, drudzy na karę niemożności bywania na żadnych odtąd Synagogi funkcjach.

Względem zaś wylikwidowania i weryfikowania pretenzyi od Synagogi Dobrzyńskiej do ś. p. Józefa Humieckiego Sfty Dobrzyńskiego i nawzajem, naznaczona jest Kommissya na grunt z regułą przepisana. — W Kategorii zaś granic, między iedną wsią Starostwa Dobrzyńskiego, a wsią dziedziczną JP. Helmickiego Stolnika Dobrzyńskiego, Offycyalistom Skarbu Kor: oddzielnie czynić w tej mierze nakazano.

Z Krzemieńca d. 9. Lutego. Odbieramy smutną wiadomość, iż JW. Leonard Marcin Swieykowski Woie-

woda *Podolski* orderów Polskich kawaler, w *Kołodnym* w dobrach swoich dziedzicznych dnia 21. Stycznia z tym się pożegnał światem, z naytkliwszym żalem licznego Potomstwa, Familii, Przyjaciół, sług, i poddanych. Jaki ciąg był życia iego, taki i koniec. Umarł iak prawowiernemu przystało katolikowi. Opatrzony SS. Sakramentami. Spokoynosc duszy i umysłu okazał gruntownie, iako tylko cnotliwy w ostatnich momentach posiadać może. Jeżeli dzieci pozostałe, Familia, i przyjaciele wielką ponieśli stratę, Ojczyzna w nim cnotliwego i użytecznego postradala Obywatela. 72. lat licząc, większą daleko część życia swego poświęcał na usługi kraju. Na Seymach Konwokacyinym i Koronacyinym był Posłem, a w przód ieszcze odbył funkcyą Deputacką. Przez lat 28. w Woiewództwie Bracławskim różne Sędziowskie sprawował urzędy. Później w roku 82 był Marzałkiem Trybunału Koronnego. Na tych urzędach ciągle pracując, oddawał wszystkim bezstronną sprawiedliwość, którą przeciwnego nawet doznający losu wielbili. Temi idąc stopniami, zaśluzzył sobie na krzesło Senatorskie. Został w roku 1782. Kasztelanem Kamienieckim Podol: a w roku 1790. Woiewodą Podolskim. Zwłoki tego męża złożone w Kościele Kołodeńskim, którego jest fundatorem.

*Wypis Listu z Poznania d. 9. Lutego.* Dnia dzisiejszego wychodzi z tad Regiment Frankfurtzki, i dąży ku Kaliszowi, a dnia 13go wyciągnie także drugi Regiment Sztargardzki do Kunina, a tu tylko *Depol* Batalion Regimentu pierwszego w Garnizonie zostanie, sam zaś Generał en Chef *Möllendorff* dnia 14. ztąd rusza.

*Extrakt z Akt Konfed: Wwdztwa Woł. Zaświadczenia J. W. Glassenapowi Pułkownikowi Pułku Cherssońskiego.*

Dziako się w Dnubnie na Seffyi Konfederacyi Wwdztwa Wołyńskiego Roku 1793. Mies: Syc: 31. dnia.

*Excerpt z Rapportu od Konfederacyi Wdztwa Wołyńskiego, do Nayias: Konfed: Gnalney Obóyga Na-*

rodów, pod dnem i Rokiem wyż na Akcie wyrażo-  
nemi, czynionego, co do ostatniego punktu z podpisa-  
mi JW. Marszałka, i JWW. Konfyllarzy, niżej poło-  
żonemi, w te słowa: Wyżey wyrażonych czynności,  
przesyłając Konfederacya ogólny rapport, nie może  
przemilczeć zaświadczenia takowego, iakiego ludzko-  
ści i sentymentów JW. *Glaßenapp* Pułkownika i Ka-  
walera wyciągaia postęпки. Ten godny Officyer ści-  
śle związek i komunikacyą z Konfed: swoją w cza-  
sie niniejszych Kontraktów zachowywał, a z Obywa-  
telami przez cały ciąg czasu swojej konsystencyi z  
nawwyższą satysfakcyą Wwdztwa obchodził się, we  
wszelkich wydarzonych trafach, nikomu nayszczulzey  
wymierzyć sprawiedliwości nie odmawiał; zgola iż iak  
nayskromniey i naygrzeczniey z Obywatelami zacho-  
wuje się; który, aby na daley w Wwdztwie naszym  
został, naymocniey uprasza. Co łatwo nastąpić mo-  
że, gdy Nayiaśn: Konfed: Gnalna żądanie niniejsze  
raczy przedstawić Nayiaśn: Imperatorowey. Przytym  
ma honor naygłębsze Nayiaśn: Gnalney Konfederacyi  
Obóyga Narodów wyznać uszanowanie.

Antoni Puławski General Major Woytk Koron: Marszałek Konf: Wo-  
iewództwa Wołyńskiego. Woyciech Augustyn Świętosławski Chorąży Krze-  
mieniecki Konfed: Wwdztwa Wołyńsk: Konsylarz. Stanisław Rehoziński  
Łowczy Łucki, Konfed: Wwdztwa Wołyńsk: Konsylarz. Antoni Suffczyń-  
ski Konf: Wwdztwa Woł: Konsylarz, Józef Siwuszewski Woytki Łucki,  
Konf: Wwdztwa Woł: Konsylarz. Tadeusz Bozydar Podhorodniński P. J.  
K. Mei Konfed: Wwdztwa Woł: Konsylarz. Marcin Sławuszewski Szamb:  
J. K. Mei Konfed: Wwdztwa Woł: Konsylarz. Franc: Kameniski Szamb:  
J. K. Mei Konf: Wwdztwa Woł: Konsylarz. Adam Sławuszewski Konfed:  
Wwdztwa Woł: Konsyl: Szczesny Kobylinski Szamb: J. K. Mei, Konfed:  
Wwdztwa Woł: Konsyl: Józef Kawecki Pisarz Grodzki Łucki, Konfed:  
Wwdztwa Woł: Konsylarz.

Wydaie się z Akt pod Pieczęcią Konfederacyi Wo-  
iewództwa Wołyńskiego.

(M. P.)

Zgodnie z Oryginałem zaświad-  
czam Szredziński Reg: Konf:  
Wwdztwa Woł: i P. L.

## Z A G R A N I C Z N E. F R A N C Y A.

*Z Paryża dnia 29. Stycznia.* P Roland wielu miał nieprzyjaciół w Konwencyi Narod: i dla tego musiał złożyć urząd ministra wewnętrznych interesów. Między przyczynami tego postępu, mówią że i ta jest, iż niechciał brać na siebie odpowiedzialności za innych pięciu Ministrów, czego po nim wyraźnie Konwencya Narod: domagała się. Twierdzą, że partya teraz panująca, Radę wykonawczą tak chce urządzić, iżby na iey czele ieden był niby Szeff, czyli Prezydent obowiązany do odpowiedzialności za wszystkich Ministrów, mniemają, iż ta dostojność Panu *Egalité* poruczona będzie.

Tym czasem mówią głośno, że nieiaki *Cellot de Herbois* na tę dostojność posunięty będzie. Jest on Deputowanym w Konwencyi Narodowej, kreatura Pana *Egalité*. Garat ministra sprawiedliwości chce także urząd złożyć, niechcąc razem zasiadać w radzie wykonawczej, z obywatelem *Cellot de Herbois*, jako zdawniejszym aktorem komedyl. Ten *Cellot* niemając talentu być dobrym aktorem, bawił się potym czas nieiaki Poezyą, lecz gdy był nikczemnym wierszopisem od Pana *Egalité* wyniesiony został aż do dostojności Prawodawcy. Jeśli ten otrzyma ministeryum, mniemają, iż iego urząd będzie zasłoną innemu do swych zamierzonych czynności.

W mieście *Toulon* dwa okręta nazwane *Majestueux* i *Royal Dauphin* odmienione mają imiona. Pierwszy nazwano *Sans-Culottes*, a drugi *ça ira*.

Od tego czasu, iak rozwody odesłane są do Muncypalnych, sam Paryzki Magistrat, odebrał więcej już 4,000. względem tego rekwizycyi. 44,000. muncypalnych miast liczą we Francyi, które lubo różney są wielkości, iednak ogółem wszystkie nie miały pewnie okazać rejestru takowych żądań.

*Sessja Konwencyi Narod: dnia 30. Stycznia.* Delbrel de Moissac domaga się, aby przytąpiono do wielkiego interessu, to jest: do roztrząśnienia Ministra wojennego Pache czynności, lecz *la Source* prosi o głos, i otrzymuje, aby rapport osobliwszego przypadku imieniem Deputacyi bezpieczeństwa, mógł donieść. Po przeczytaniu protokołu tego rapportu treść okazuje się następująca: że dnia 16 t. m. nieiaki Gerard Oficjalista Muncypalny Miasta Rozé, Departamentu d'Eure jego żona i niewiasta inna nazwana Sainclair obchodzili uroczystość w Rozé na honor Króla, Królowey, i Delfina. — Ta Solennizacya, na której bardzo wiele osób było przytomnych, w następujący odprawiona sposób: Statua reprezentująca Ludwika XVI. i 2. obrazy, na których Króla i Delfina wyobrażenia były, z napisem: — *Domine saluum fac Regem! Domins saluam fac Reginam!* na widok wystawione były. — Niewiasta Sainclair miotała wiele słów nieobywatelskich, a gdy tańcowano, strzeliła z pistoletu na powietrze, wzywając przytomnych, aby z nią razem wołali: niech żyje Król! &c. — Oficjalistowie inni Muncypalni de Rozé, w głębokim zostawali milczeniu, przez cały czas tej Akcyi, ale Muncypalni de Charleval powziąwszy o tym wiadomość, rychło tam przybyli z Gwardyą Narodową swego Miasta, szli prosto do domu Gerarda i znaleźli w ogrodzie otoczoną lampami Statuę, girlandami z drzew przyozdobioną, &c. wzięto Gerarda, jego żonę i Niewiastę Sainclair niezwłocznie do aresztu, i zaprowadzono do Sędziego pokoju, Kantonu de Charleval — Sędzia pokoju odfyla tę sprawę do Trybunału de Gizors. — Lecz Dyrektor du Jury nie sądził ukarania żadnego, ponieważ nie znajduje Prawa w Konstytucyi przeciwko takowemu wykroczeniu. — Oskarżeni wracają się do Rozé, gdzie ich przyjmują z oklaskami.

Cała ta sprawa, mówi *la Source*, doniesiona jest do Deputacyi bezpieczeństwa powszechnego, — twierdzi, że jeśli Zgromadzenie Narodowe nie poczyta za wy-

stępek przeciwko Rzpłtey takowey czynności, jeśli za zbrodnią obrażonego Narodu nie ogłosi, nastąpi, że Rzpłta zstawać będzie w samych tylko dekretych, a gdy powtarzane będą podobne uroczystości, łatwo mieszkańców na Prowincyach można będzie przywieść do przeciwnych Rzpłtey Sentymentów.

Czyta *la Source* projekt dekretu, króry po wielu odmianach i poprawach, przyjmują w następujących wyrazach:

- Artykuł 1.* Konwencya Narodowa dekretuje, iż oskarżenie nastąpi przeciwko nazwanemu *Gerard* Oficjalistcie Municypalnemu *de Rozé*, przeciwko iego żonie, i przeciwko niewieście *Sainclair*.
2. Konwencya kasuje Municypalnych *de Rozé*, Kommissarze tym czasowi zastępować ich funkcyę będą, a w 8 dniach innych obiorą.
3. Konwencya Narodowa pochwała postępek Oficjalistów Municypalnych *de Charleval*, Kommendanta Gwardyi Narodowey i Obywatelów tamiecznych, których wzmianka z honorami oświadczona będzie.
4. Rada wykonawcza ma w zleceniu, aby powzięła wiadomość o postępowaniu Oficjalistów Municypalnych *de Rozé*, tudzież Sędziego pokoju Kantonu *de Charleval* i o Sędziach Trybunału *de Gizors*. — O czym wśzytkim rada wykonawcza w 15 dniach ma donieść Konwencyi Narodowey.

*Dnia 31 Stycznia.* Donoszą, iż projekt był ułożony, aby Kommendanta Gwar: Paryzkiey *Santerre* zabić w czasie reprezentacyi *de l'Ami des loix*. Miano uderzyć larum i zaraz wyrzynać Patryotów. To jest rzeczą pewną, lecz że nie nastąpiło uskutecznienie, dotąd nie wiadomo, co na przeszkodziło było.

Deputowani *le Gendre* i *Talieu* udali się do *Forge les eaux* przy *Gournay*, aby rozpoznali ciało *Parysa*. Przeprowadzili z sobą iego Lokaia i Kamerdynera.

*Dnia 1 Lutego.* Pan *Chaunelin* przybył tu w nocy z 29 na 30 przeszłego Miesiąca. Odebrał rozkaz od Króla W. Brytannii z Państw Angielskich w 8 dniach

ustąpić. Nie sądził rzeczą przyzwoitą tak długo czekać, we 4 godziny po takowym rozkazie z Londynu do *Douures* wyjechał.

Mniemanie jest, że z Hiszpanii Pan *Bourgoing* wkrótce się oddali dla rozpoczynającej się z tą Potencją wojny.

Kommissarze na straży w więzieniu zostający do *Temple* donoszą Generalney Radzie, iż za prozbą Obywatela *Brunier* wprowadzili do wieży Obywatela *Lacase* Chirurga, aby dać rychły ratunek Antoniny *Córce* starszey, która w jednym z goleń rany dostała, u drugiey też nogi golenie w podobnymże jest niebezpieczeństwie. Posłany jest rozkaz do Obywatela Robert Aptekarza, aby dodawał potrzebne do tego lekarstwa.

Minister *Pache*, donosi Konwencyi Narod: że General *Anzelme* woysk *Du-Var* przyprowadzony jest do Paryża pod mocną strażą. Brissot imieniem Deputacyi Obrony powszechney, czyni rapport względem wojny przez Anglią wypowiedzianey Francyi. Tyran W. Brytannii, powiada, i Minister iego obmierzył dokazali tego, że wszystkie Państwo przeciwko nam skojarzyli, mocni takową koalicją, wypowiedzieli nam wojnę. Nie wiedzą ci ludzie mniej baczni, iż upewniali przez takowy postępek zupełne zniszczenie swego Banku. Tak jest Obywatele, trzeba iżby w Roku jednym albo nasza wolność ze wszystkim upadła, albo Bank Londyński do szczytu zginął. Prawda że nie mamy Aliantów, lecz mamy do koła nas 3.000.000 ludzi, którym daliśmy wolność, cała Francya iedynym boiowiskiem będzie. Nie inna mowa, nie inne zabawy, tylko wojennym zapalem gorejące kray cały okryją. Odtąd występkiem będzie dwie mieć suknie, jeśli który z braci naszych nie będzie przyodziany. Dano oklaski tey mowie. Toż Projekt podany od Brissota, dekretowano w następujących punktach:

1. Konwencya Narodowa deklaruje imieniem Narodu Francuzkiego, iż gdy wiele zaszło nieprzyjacielskich postępów i napaści wyżej wzmiankowanych, Rzplta Francuzka w stanie jest wojennym z Królem Angielskim i z Sztadhouderem Prowincyi Hollenderskich.

2. Konwencya Narod: obowiązuje Radę wykonawczą tym czasową, aby użyła sił, iakie w tym czasie naysposobniejsze będą się wydawały dla odbicia wszelkich napaści, i dla utrzymania Rzpltey Francuzkiej, niepodległości, powagi i wszelkich politycznych interesów.

3. Konwencya Narod: upoważnia Radę wykonawczą tym czasową, aby siły morskie Rzpltey w najlepszym uzbroiła stanie, iako interes Państwa tego wyciągać będzie. Odwołuje wszystkie dawniejsze dyspozycye, przeciwne teraźniejszemu dekretoowi.

#### A N G L I A.

*Sessya Parlamentu w Izbie Wyższej d. 31. Stycz:* Wydrukowanie mowy dnia wczorayszego przez Biskupa *de St David* mianey, z okazji rocznicy męcenika Karola I. za wnioskiem Arcybiskupa Kantuarijskiego, nakazane jest od całej Wyższej Izby. Tegoż dnia Niższa Izba za wnioskiem *P. Pitt* wotowała złożyć podziękowanie Wielebnemu *Hay*, za mowę mianą w Kaplicy z okazji rocznicy męcenika Karola I.

Gdy taki jest stan interesów publicznych, iż równe jest niebezpieczeństwo prędkie dawać decyzye, iako i niepotrzebną zwłoką narażać państwo na rozmaite kłeski; donosi tenże *P. Pitt*, że chce podać Izbie bill pomnożenia maytkow do 20,000.

*Pan Grey* nagania krótką do namysłu pozwoloną zwłokę. Dodaie, iż Izba flusznych nieupatruie przyczyn, aby miała wotować na pomnożenie sił morskich.

*Lord Wycombe* przeciwko Ministerium naysławiej mówi. Oskarza, iż władza wykonawcza chce po-

grażyć Anglią w nieszczęścia wojenne, a to nie innym końcem czyni, tylko aby mocarstwu dopomoc Naród wolny pognać, który zawsze pragnął w największej być przyjaźni z Anglią. Donosi, iż wszelkimi się oprze sposobami, iakimkolwiek do wojny zmierzającym krokom.

Pan Pitt: Spodziewam się rzeczy, iż wszystko łagodnie i z zupełną staną się spokojnością. Jeśli z jedney strony każdy człowiek, który niefracił wszelkiego ludzkości sentymentu, czułym jest na przypadek we Francyi zdarzony, z drugiey strony winien jest każdy obywatel Angielski honor, interese, bezpieczeństwo, spokojność, i bytność Wielkiej Brytanii, nad wszystkie inne przekładać interessa Anglia nie ma przyczyny mścić się zabójstwa obcego Monarchy; lecz dla zachowania praw swoich, dla ocalenia Konstytucyi, dla dania wsparcia sprzymierzonym, i dla uprzedzenia zepsuciu równowagi europejskich, wziąć się do oręża musi. Jest to sprawa sprawiedliwości, praw, honoru, Religii, i tego wszystkiego, co tylko ludzie w towarzystwie wspólnym najmilszym być sądzą. Wołować nie będziem powiada, abyśmy nieprzyjaciół podbijali, lub gdybyśmy rząd obcy zamieniać na inny chcieli, ale abyśmy przeszkodzili wszelkim zamachom, iesliby ie kto na Konstytucyą naszą wymierzyć odważył się. Patryotyzm walecznych Bretonów, powinien się zapalać przeciwko wszelkiemu namiętności, któreby z orężem w rękę chciało nam przepisywać prawa. W takich to widokach, powinniśmy zanieść do Króla Jmci prozby stosowne do pomnożenia sił wojennych.

Tegoż dnia. Tuteyszy rząd najmocniejsze przedsięwziął środki, zabiedz wszelkim czynnościom do kontra-rewolucyi w krajach W. Brytanii zmierzającym, blisko już było wielkiego rozruchu. — Patryoci francuscy wysyłali bez przestanku *Marsylczyków*, pod imieniem emigrantów. Ci wszyscy *Jakobini*,

byli na wszystko determinowani, nie było statku; na którymby 10. lub 20. przynajmniej do brzegów nieprzybywało Angielskich. — Projekt był do 15. lub 20. tysięcy takowych mieć sposobnych do boju, w Anglii emissaryuszow. — Obowiązek na się włożony mieli, co najwięcej namawiać na stronę prawdziwej wolności i równości osób Angielskich, których gdyby przynajmniej pewnych do 60,000. liczyli, powinni byli dać znać do władzy wykonawczej francuzkiej, a ta 80. lub 100,000. ludzi na statkach płaskich, już w *Normandji* i *Bratanii* wygotowanych, co narychley do Angielskich portów miała prześłać. Tym sposobem za przybyciem nowych i w kraju Angielskim zostających francuzow, wielka razem wybuchnąć miała rewolucya w Anglii. — Pospółstwo zaś i rzemieślnikow na swą stronę pociągali następującym sposobem: kupowali towar za 30. liwrów płacili asygnatami francuzkiemi waloru 100. liwrów, twierdząc iż pieniędzy innych nie mieli, lecz zapewniając sprzedających, iż na tych papierach znacznie zyszcza, gdy w Londynie za asygnatę każdą od 100. liwrów, dwa gwinei mieć mogą. Najsłabsi doświadczenie pierwsze uczynili, za przybyciem do Londynu w samej rzeczy 2. gwinei gotowizną dostawali za asygnatę 100. liwrów. — Ci zaś, którzy przezorniejsi byli, udawali się do Jakobinów w Londynie rezydujących, i za podobną asygnatę od nich pułtrzeci gwinei dostawali, powracali do domów z wielkim ukontentowaniem, przyjaciółom swym donosili, a ci usilnie o asygnaty francuskie starali się, aby podobnym sposobem z onych korzystali. — Przez te sposoby coraz robiła się silniejsza partya kontrarewolucyjna. Szczęśliwym przypadkiem, władza rządząca odkryła tak niebezpieczny zamach, który miał wkrótce Anglię do największego przywieść zaburzenia. Dla zabezpieczenia uknowanym spiskom, do Parlamentu 2. bile podane były, które w obu izbach bez trudności przyjęte zostały; pierwszy bill zakazuje

cyrkulacyi wszelkich asygnatów francuskich, zabrania ich przyjęcia za iakiekolwiek towary, i żadnego im waloru nieprzyznanie; drugi bil stosuje się szczególnie do cudzoziemców zostających w Anglii. Daje moc władzy rządzącej, aby domy były rewidowane, broń znalezioną, aby zabierano i odcoszono do Króla; samych zaś sprawców spisku w niewolę brać kazano. W wielu okolicznościach uskutecznione już są Akta Parlamentu w tey mierze. (które są prawami w Anglii.) Przez tak mocne środki, cały kontra rewolucyi zamiar zda się być obalonym, tym czasem pomnażanie sił gwałtowne lądowych i morskich, rozpoczęło z naywiększym kosztem i pośpiechem w całej Anglii.

*Data 1. Lutego.* Stany ziednoczoney Ameryki rzetelnie uwiadomiły Francuzów, iż jeżeliby przyszło z Anglią do wojny, oni Francją wspierać i ich zachodnich - Indyjskich Insuł bronić przyrzekaia, a tym bardziey na Amerykę zachodnią uderzą, jeżeliby Hiszpania do związku przeciwko Francyi przystąpiła. (*Potwierdzenia jednak rzecz potrzebuie.*)

#### W Ł O C H Y.

*Z Neapolu d. 14. Stycznia.* Naypierwszy Minister General *Aston* złożył swoy urząd, i do Anglii wyjeżdża, dla odebrania znacznego dziedzictwa na się spadającego. Powiadaia, że Xże *de Caramanica* znowu pierwszym będzie Ministrem stanu.

*Z Rzymu dnia 20. Stycznia.* Zapewnisia tu, że Królewic Wielkiey Brytanii August doniośł tuteyszemu rządowi, że pod iego bytność Angielska Flotta na morze śródziemne popłynie; gdzie dopraszał się tenże, aby taż Flotta wszelkieui potrzebami ztąd wspierana była.

Siostra Króla przeszłego Szwacyi przybyła tu pod imieniem Hrabini *Wasa*. Nayprzód udała się do Kościoła Watykańskiego, dla widzenia tey wspaniałey Bazyliki, i wszelkich w niey osobliwości. Ztamtąd do kościoła Rotunda iachala. W przeszły czwartek

oddała wizytę kardynałowi *de Bernis*, i Królewnom Francyi w Rzymie rezydującym. W niedzielę odwiedziła Kardynała Romnald *Braschi*, przez którego prywatnie została wprowadzona do pokoiów Ojca Świętego. Przyjęta z osobliwą dystrykcyą. Powracając, Kardynałowi *Zelada* Sekretarzowi stanu oddała wizytę.

Tegoż dnia Kawaler *Azzara* Minister Króla Jmci Katolickiego dawał wspaniały obiad z okazji przytomney Zofii Albertyny Królowny Szwedzkiej. Zaproszeni, znajdowali się Królewic August Angielski, Xże Stanisław *Poniatowski* synowiec Króla Polskiego, Kardynał *Busca*, Xże *Rezzonico* Senator Rzymski, Xieżna *Santa Croce*, i wiele innych znakomitych osób.

Piszą z *Awenionu* dnia 9. *Stycznia*: iż przedsięwzięto uczynić wyprawę do Sardynii: dnia 4. i 5. t. m. Z *Villafranche* niedaleko *Nizzy* wsadzono 6. tysięcy ludzi na 42. statki transportowe, pod eskortą Okrętu liniowego *le Commerce-de-Bourdeaux*, i trzech Fregat. Ten konwój rozpuścił żagle do *Ajaccio* w *Korsyce*, gdzie znajdzie część eskadry *de Truguet*. Dziecięć tysięcy korsykanów pomnożą te woyska, które usiłować będzie na ląd wysłać.

Z *Liworny* d. 23. *Stycznia*. Nadeszła tu wiadomość, że przy stołecznym Mieście Sardynii *Cagliari*, Flotą Francuzką już atakuje Golf tameczny wielu zamkami zmocniony. Wyspy małe *S. Piotra*, i *S. Magdaleny* twierdzą, że już odebrali Francuzi.

#### T U R C Y A.

Z *Konstantynopola* d. 25. *Grudnia*. Porta wydała rozkazy do Hospodarów Wołoskiego i Mołdawii, aby tu iadącego Rossyjskiego Ambassadora z wszelkiem uszanowaniem iemu należącym przyjmowali. Chociaż wielkie są wieści o przybyć mającey Francuzkiej Flocie, i o wojnie między Rosyją i Portą; nie widać jednak żadnych do tego przygotowań. Takowey wojny wielu sobie podobno z Dywanu życzy, lecz wszyscy lud jest od niej daleki.

KORRESPONDENTA KRAJOWEGO  
Y ZAGRANICZNEGO.

*W Sobotę dnia 23. Lutego 1793. Roku.*

*Z Warszawy dnia 23. Lutego. Dnia 22. t. m. w Kościele XX. Kapucynów odprawiono uroczyste Exekwie za duszę ś. p. Jozefa Seweryna Wasilewskiego, gdzie po odprawionych przez zakony tutejsze mszach SS. i Wigiliach, śpiewał Mszę wielką przy illuminacyi całego Kościoła i Kondukt odprawował Biskupim obrządkiem JW. JX, Gorski Biskup Cezaropolski Suffragan Pomorski.*

*Zalecenie Nayprzewielebniejszemu Xieciu Jmci Prymasowi,  
i Przewielebnym Biskupom.*

KONFEDERACYA GENERALNA WOLNYCH OBOYGA  
ZŁĄCZONYCH NARODOW.

Przodków naszych tworców wolności, ten był duch wskazany w Prawach, że nie w samym orężu, i mieście, lecz naywięcej w ramieniu Naywyższej Opatrzności ufność pokładając w boju, i przykrych zdarzeniach do tey pomocy udawali się, w tych zagrożeniach iakowemi serca chorliwych są przejęte, oblige Nayprzewielebniejszego Xcia Jmci Prymasa i Przewielebnych Biskupów, ażeby przez Processa po swoich *respectivè* Dyecezyach modlitwy za pokoy i całość Rzpltey zalecili. Dan w Grodnie na sefssy Konfed: Gener: O. N. dnia 14. Lutego 1793. Roku.

Stan: Szcze: Porocki (L. S.) Józef Zabiello Low-  
G. A. K. Marsz: Konf: czy W. Lit: M. K. G.  
Gen; Kor: W. X. Lit. Zastępcz.

Franciszek Chrzęszczewski Regent Konf: G. Kor:

Czytał podług Oryginału Kropiwnicki.

*Zalecenie W. Malachowskiemu Kanclerzowi W. Kor:*

KONFEDERACYA GENERALNA WOLNYCH OBOYGA  
ZŁĄCZONYCH NARODÓW.

Maiąc sobie przełożone doniesienia W. Malachowskiego Kanclerza W. Kor: o Depeszach Ministrów Rzeczypospolitey z Londynu i Hagi, gdy widzi w nich doniesienia jednostrayne, że Dwor Londyński oświadcza nieukontentowanie swoje, na odgłos projektowanego oderwania Państw Rzeczypospolitey, zaleca W. WMPanu, abyś oświadczył imieniem Skonfederowanej Rzpltey Ministrowi Angielskiemu w Warszawie będącemu podziękowanie Najjaśniejszemu Królowi Jmci Angielskiemu, za przyjaźnię jego dla Rzeczypospolitey chęci, o których z różnych stron mamy doniesienia, i że prosi go Rzeczpospolita, aby nie raczył odmawiać interessowania się do losu Rzeczypospolitey, która niczego nie żąda, tylko trwania swego pokoju, i całości, a wielkomyślność sąsiadujących nam Monarchow, a pryncypalnie Najjaśniejszey Imperatorowey Jeymci całej Rosseyi, (która Deklaracyą swoją najlepszą przyjaciółką Rzpltey oświadczyć się raczyła) dają nam nadzieię: że te straszące spokojną Rzeczpospolitą wieści po całej Europie rozsiane, iey do sprawiedliwości rzeczy, przychylnym oświadczeniem zniszczone zostaną.

Przyłączyć i to oświadczenie: że Rzeczpospolita chociaż nadewszystko pokoju pragnie, gotowa jest łączyć się do wspólnego ze wszystkimi Mocarstwami związku celem utrzymania i rządów i całości Państw od dawna trwających:

Podobne zalecenie dane bydź ma JPanu *Bukatemu*, aby ie Dworowi Londyńskiemu przełożył. Dan w Grodnie na sessyi Konfederacyi Generalney Oboyg Narodów, dnia 14. Lutego 1793. Roku.

Stan: Szezę: Potocki (L. S.) Jozef Zabiello Łowczy

G. A. Kor. G. K. Kor:

W. Lit: Marszał: Konf:

Marszałek:

W. X. Lit: Zastępca:

*Franciszek Chruszczewski R. G. K. Kor:*

Czytał z Oryginałem *Browiński.*

## N I E M C Y.

*Z Wiednia dnia 28. Stycznia.* Xże de Waldeck do zupełnego przyszedłszy zdrowia, wyjeżdża temi dniami znowu do woyska, 20. kompanii korpusu Artylerji nieodwłocznie z Wiednia, Olomuńca, i Pragi, rusza także ku Renowi.

Cesarz zakazał przez Uniwersał po wszystkich Państwach Niemieckich wywozu i skupna zbroi, prochu, ołowiu, siarki, saletry, mosiądzu, żelaza, sukna na mundury, płótna grubego, rogu, bydła, zboża, &c. dla Francuzów, pod konfiskacyą pieniężną, lub życia utraty karą. Odebrał także Cesarz powtórne składki na woynę od osob różnych i zgromadzeń nad 50,000. ZH: Rynn: którą do ministra Dyrekcyi odesłał z następującym biletem: . . . *Podziękuy W Pan' tym zacnym obywatelom moim imieniem, i zapewniy ich, że ia to ukontentowanie, iż mnie kochają, iak najwyżwiey czuję.*

*Z Frankfurta d. 8. Lutego.* Dnia 29. Stycznia w Wyllingen odprawiały się przez Szlachtę Francuzką z wielką uroczystością exekwie za Ludwika XVI. Xże de Condé miał mowę, która się temi słowy kończyła: *Krol Mości Panowie nie żyje! Krol nie żyje! — Vivat Krol.* — Wszyscy przytomni ostatnie te słowa powtarzali.

*Z Wenloo d. 1. Lutego.* Xże Brunświcki Fryderyk iuż teraz kwaterę główną w Geldryi założył: Francuzi zgromadzają się po lewey stronie Mozelli, aby przeszkodzili przejściu Prusakow przez tę rzekę.

## D O N I E S I E N I A.

Podaje się do wiadomości: iż ponieważ czas roczny Kontraktów Arędownych o rzeź Bydła na koszer, tudzież Garkuchnie dla Żydów czaflowo do Warszawy i Pragi przybywających Roku przeszłego wydanym zamierzony na dniu 1. Mca. następującego Marca wychodzi. Przeto z Rezolucyi J.W. Mar: Wiel: Kor: iako Kommissyi Brukowej Prezelsa Licytacya pomienioney Arędy w Pałacu Rzeczypo: Kraśńskich zwanym na dniu 25. Mca Lutego Roku bieżącego 1793. o godzinie rzeczey z południa odprawiać się będzie. Zyczący zatym czyli z Chrześcian, czyli z Żydów pomienione Proweniencye do Kasy Brukowej na publiczne Miasta Warszawy

a mianowicie do Zamieru sporządzenia nowych Brukow, i reparowania Kanałów przeznaczone rocznie sąredować, mają się znajdować w mieście i czasie wyżej nadmienionych; Ktokolwiek zaś Licytować zechce, wczesnie Dowody, któreby o Polskiej niewątpliwej, lub Rekoymni niszawodnie zaświadczyć mogły przed IPanem Kalperkinim Regentem Komissy Brukowey okazać powinien, a o kondycjach przyszłego Kontraktu, każdy przed czafem Licytacyi u tegoż IPana Regenta powziąć może wiadomość.

W Księgarni Grólowkiej w Marywillu w sali nad Bramą znajdując się następujące Książki (1) Dyaryusz Seymu ordynaryjnego pod zwiazkiem Konfederacyi Generalney obayga Narod w w podwojnym Polkow składzie zgromadzonego w Warszawie od dnia 16 Grudnia Roku 1790 Tom 1. Część 2 (2) Wielki Tydzień, to jest wszystkie nabożeństwa, jako to: Pacierze Kapłańskie, i inne ceremonie (3) Polisek ranny w każdym momencie gotowy dla zgłodniałej grzeszników duszy: (4) Pobożney duszy westchnienia czyli codzienne Nabożeństwo ku czci y chwale Pana Boga: (1.) Złoty Ołtarzyk przed stołicą Bożą przyjemnych Modlitw y nabożeństwa Zł 4. (6) Trwałość szczęśliwa Krolestwa, albo cel śmiutny upadek wolnym Narodom przed oczy stawiona na utrzymywanie nieodzaczowanej łczesliwości swojej IV. Tomy Zł. 18. (7) Nauka dla młodzi jako mają urządzać swe życie z którego by Boga chwala, Oyczyźnie pomoc? Rodzicom pociecha, a i wieczne wyniknęło zbawienie. Części II. Zł: 6. Także znajduć się nowa Książka, Uwagi Francuzkiemu Narodowi podane, w Francuzkim Języku napisane przez P.\*\*\* (P. Neckiera) Roku 1792. Teraz na język Polski przełożone. in 8vo.

Diennika R. E. Handl: Nr. 7my czyli Tydzień 7my R. terazniejszyego na 16. Lut: Wyszedł z druku, zaaymnia wsobie (1) 12te Rozrządzenie Jurzydykcyi Marszałk: Kor: pod tytułem: Taxa Chleba przennego i żytniego. (2) Raport Stancyi przyjezdnych do Wurszawy od d. 19 Styc: do 1. Lutego, i innych oprócz raportu znajdujących się teraz w Warszawie (3) Targ Miasta Krakowa. (4) o Handlu terażniejszym zboża w Gdańku. Ten Numer kosztuje gr: 15. Prenumerować można każdego czasu, ale biorąc wyszłe od Nowego roku Numera. Prenumerata kosztuje na rok zł: 24. na pół roku zł: 12. tylo w Warszawie w Drukarni za Nowomieyską B. amą na Ul: Frcta Nro 272. a przez Pocz. na rok zł: 36. na pół roku zł: 18. adessuiąc się tylo do IP. Arciszewskiego Sekretarza Pocztyntu Warszawskiego.

Specyfikacya rzeczy p kradzionych w Stancyi Hottel d'Angleterre zwanego, Dnia 20. lutego.

1. Zegarek złoty maly. 2. Medalów różnych złotych sztuk 20. 3. Imperyalew 10. 4. Tureckich Dukatów nowych sztuk 10. 5. Rublów starych sztuk 50. 6. Pół-Rublów starych sztuk 30. 7. Medalów różnych staroswieckich kilka srebrnych. 8. Medal srebrny Króla Fryderyka II. 9. Nóż z kością sioniową w złoto opawiony. 10. Portret Damiki w złotym futerale. 11. Różne Penta, Abizeyty, Attestata i Listy. 12. Wexel na 4,000 Rublow z podpisem Barona de Schözer. 13. Talarow Tureckich Lowensw: sztuk 7. 14. Szkatulka Orzechowa w miodz okuta. Jezeliby kto o pomienionych rzeczach powziął wiadomość, niech da znać do IP. Dietricha mieszkającego na Nalewkach przeciwko ogrodu Rzpltey.

U IP. Frietta w Magazynie Angielskich Kopersztychow przeciwko bramy Krakowskiej na rogu idąc na ulicę Senaterską, znajduć się Kopersztvch JW. Generała KOŚCIUSZKA nowo zrobiony. Cena tego zł: 6.

Na Loteryi krajowej dnia 20. Lutego wyciągniono numer następujące: 55. 21. 53. 13. 9. Drugie ciągnie będzie dnia 6. Marca.